

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

Кафедра професійної та технологічної освіти і загальної фізики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор НН ІФТКН

Олег АНГЕЛЬСЬКИЙ

“9” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Охорона праці в установах освіти»

(вказати навчальну дисципліну)

Обов'язкова – ОК 6

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Технології та інформатика»

(вказати: програма)

Спеціальність 014.10 – Середня освіта (технології)

(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 – Освіта

(вказати: код, назва)

Рівень вищої освіти другий магістерський

(вказати: перший бакалаврський; другий магістерський)

Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

(вказати: факультет/інститут, вишкова, спеціальна освіта (додаткова фізика чи загальноосвітня-професійна програма))

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці, 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Охорона праці в установах освіти» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Технології та інформатика» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.10 – Середня освіта (технології) галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича протокол № 7 від «29» квітня 2024 року.

Розробник:

Деревянчук О.В., доцент кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики, кандидат фіз.-мат. наук, доцент

Викладач:

Деревянчук О.В., доцент кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики, кандидат фіз.-мат. наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики

Протокол № 1 від 9 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Гудима Ю.В.

Схвалено методичною радою НН ІФТКН
Протокол № 1 від 9 серпня 2024 року

Голова методичної ради НН ІФТКН

Козарський І.П.

Мета навчальної дисципліни: формування базових уявлень щодо стану і проблем охорони праці у галузі, складових і функціонування системи управління охороною праці та шляхів, методів і засобів забезпечення безпечних умов виробничого середовища, безпеки праці та пожежної безпеки згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами.

Пререквізити для вивчення даної дисципліни будуть корисні знання, отримані студентом з матеріалів курсів, передбачених ОПП «Технології та інформатика» другого (магістерського) рівня вищої освіти, зокрема «Основи охорони праці», «Вступ до спеціальності», «Загальна електротехніка», «Загальна фізика» та «Матеріалознавство». У разі необхідності, студенти можуть опрацювати зазначений матеріал у межах годин самостійної роботи, наприклад, за електронними курсами на платформі moodle.chnu.edu.ua.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

у науково-дослідній діяльності:

- готовність застосовувати сучасні методи дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах;
- здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення професійних, виробничих ризиків, загроз на робочих місцях.

у технологічній діяльності:

- обґрунтування і розробка безпечних технологій (в галузі діяльності);
- участь у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань;
- розробка та проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків, з ліквідації наслідків аварій на виробництві.

в організаційно-управлінській діяльності:

- впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці;
- здатність та готовність до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій;
- здатність до організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;
- управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;
- впровадження ефективного розподілу функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці у виробничому колективі.

у проектній діяльності:

- розробка і впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування зразків техніки і робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці.

у педагогічній діяльності:

- розробка методичного забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці.

у консультативній діяльності:

- надання допомоги та консультації працівників з практичних питань безпеки праці;

- готовність контролювати виконання вимог охорони праці в організації.

Внаслідок опанування навчального матеріалу студент має бути набути наступних компетентностей, передбачених Освітньою програмою:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ПК8. Здатність організовувати освітній процес відповідно до вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці в межах функціональних обов'язків вчителя технологій.

Програмні результати навчання

РН12. Знати та дотримуватися умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ПРН5. Пояснювати способи розумного і раціонального використання природних ресурсів, раціонального використання матеріалів у процесах проєктно-технологічної діяльності; оцінювати вплив технологічних процесів на стан навколишнього середовища.

ПРН7. Відтворювати нормативні положення щодо охорони праці та техніки безпеки під час експлуатації інструментів і технологічного обладнання в навчальному процесі, забезпечення протипожежної безпеки та захисту довкілля у процесах предметно-перетворювальної діяльності, а також дії учасників освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій.

Для їх досягнення студент повинен:

- знати:

- міжнародні норми в галузі охорони праці;
- міжгалузеві і галузеві нормативні акти з охорони праці;
- навчання з питань охорони праці при підготовці працівників, при їх прийнятті на роботу;
- дії та порядок проведення розслідування і ведення обліку нещасних випадків;
- фактори, які можуть спричинити професійні захворювання в галузі;
- основні напрямки попередження виробничого травматизму в умовах галузі;
- правила надання першої медичної допомоги при нещасних випадках;
- класи робіт за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища;
- загальні вимоги безпеки в галузі;
- вимоги до санітарного контролю за станом повітря робочої зони.;
- вимоги безпеки до виробничих і допоміжних приміщень;
- санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі.;

- вимоги безпеки до лабораторних приміщень та обладнання для наукових досліджень;
 - класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці;
 - органи державного нагляду за охороною праці;
 - основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;
 - принципи та види страхування.;
 - права та обов'язки застрахованої особи;
 - права та обов'язки роботодавця як страхувальника.
- *уміти*:**
- застосовувати на практиці отриманні знання з охорони праці;
 - вести нормативно-технічну документацію з охорони праці;
 - проводити інструктажі з охорони праці;
 - організовувати безпечне виконання будівельно-монтажних, ремонтних та експлуатаційних робіт;
 - забезпечити дотримання трудового та правового законодавства;
 - проводити аналіз і профілактику виробничого травматизму та професійних захворювань;
 - надавати першу медичну допомогу при нещасних випадках;
 - оцінювати відповідність санітарно-гігієнічних умов праці діючим нормам;
 - впроваджувати організаційні та технічні заходи з метою поліпшення безпеки праці.
- *розуміти*:**
- роль і місце курсу серед загальнотехнічних та професійно-спрямованих дисциплін;
 - взаємозв'язок між механічними, тепловими, електричними та оптичними явищами;
 - методи, що використовуються для вивчення механічних, теплових та електричних явищ.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	5	10	4	120	15	15			90		екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних	Кількість годин	
	Усього	у тому числі

занять		лк	пз	лаб	сем	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7
Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Змістовий модуль 1. Правові, організаційні та економічні основи охорони праці.					
Тема 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці	12	2				10
Тема 2. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	12	2				10
Тема 3. Система управління охороною праці в організації	16	2	4			10
Тема 4. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	12	2				10
Разом за ЗМ1	52	8	4			40
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Виробнича санітарія та техніка безпеки на виробництві та виробничому навчанні.					
Тема 5. Виробнича санітарія та техніка безпеки в галузі професійної діяльності	20	2	8			10
Тема 6. Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях	12	2				10
Тема 7. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах	14	1	3			10
Тема 8. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці	11	1				10
Тема 9. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві	11	1				10
Разом за ЗМ2	68	7	11			50
Усього годин	120	15	15			90

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями - план
1	Тема 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці 1.1 Міжнародні стандарти SA 8000 «Соціальна відповідальність» і ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності». 1.2 Основні принципи та впровадження соціальної відповідальності. 1.3 Європейський Союз і законодавство з охорони праці. 1.4 Міжнародні організації в сфері охорони праці: МОП, МАГАТЕ, ВООЗ.
2	Тема 2. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі 2.1 Закон України «Про охорону праці». 2.2 Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». 2.3 Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційний захист». 2.4 Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення». 2.5 Кодекс законів України про працю. 2.6 Нормативно-правові акти з охорони праці.
3	Тема 3. Система управління охороною праці в організації 3.1 Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). 3.2 Настанова з систем управління охороною праці. МОП-СУОП 2001. ILO-OSH 2001. 3.3 Система менеджменту охорони праці та промислової безпеки.

	3.4 Розробка системи управління охороною праці (СУОП). 3.5 Системи менеджменту гігієни і безпеки праці. OHSAS 18001: 2007. 3.6 Політика в галузі охорони праці.
4	Тема 4. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків. 4.1 Розслідування та облік нещасних випадків. 4.2 Розслідування та облік професійних захворювань. 4.3 Розслідування та облік аварій.
5	Тема 5. Виробнича санітарія та техніка безпеки в галузі професійної діяльності 5.1. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. 5.2. Загальні вимоги безпеки в галузі до виробничого обладнання та технологічних процесів. 5.3. Медичний огляд працівників певних категорій. 5.4. Безпека праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. 5.5. Нормування шкідливих речовин у повітрі робочої зони. 5.6. Організація безпечної роботи електроустановок. 5.7. Особливості заходів електробезпеки на підприємствах. 5.8. Вимоги безпеки до виробничих і допоміжних приміщень. 5.9. Вимоги безпеки праці під час експлуатації систем опалення, вентиляції і кондиціонування повітря. 5.10. Загальні заходи та засоби нормалізації мікроклімату та теплозахисту. 5.11. Важкість праці: динамічні, статичні навантаження. Напруженість праці. Увага, напруженість аналізаторних функцій, емоційна та інтелектуальна напруженість, монотонність праці.
6	Тема 6. Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях 6.1. Основні положення Загальнодержавної цільової програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2012-2016 роки. 6.2. Національна стратегія поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. (Пропозиція федерації профспілок України Кабінету Міністрів України).
7	Тема 7. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах 7.1 Категорії приміщень і будівель за вибухопожежною і пожежною небезпекою. 7.2 Класифікація будівель і споруд за ступенем вогнестійкості. 7.3 Основні причини виникнення горючого середовища і загорання в електричному устаткуванні. 7.4 Утримання евакуаційних шляхів і виходів. 7.5 Експертиза проектної документації на пожежну безпеку. 7.6 Первинні засоби гасіння пожеж. 7.7 Оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння. 7.8 Забезпечення безпечної евакуації персоналу.
8	Тема 8. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці 8.1 Органи державного нагляду за охороною праці. 8.2 Громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці.
9	Тема 9. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві 9.1 Завдання страхування від нещасного випадку. Принципи та види страхування. 9.2 Суб'єкти та об'єкти страхування. Види страхування. Страховий ризик і страховий випадок. 9.3 Фонд соціального страхування від нещасних випадків. Правління Фонду. Виконавча дирекція Фонду. 9.4 Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження.

	9.5 Фінансування страхових виплат, соціальних послуг та профілактичних заходів. Джерела фінансування Фонду. 9.6 Страхові тарифи. Страхові виплати. Обов'язки та права суб'єктів страхування від нещасних випадків. 9.7 Обов'язки Фонду. Права та обов'язки застрахованої особи. Права та обов'язки роботодавця як страхувальника.
--	--

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва роботи
1.	Розрахунок площі адміністративних і побутових приміщень. 1. Вимоги до адміністративних і побутових приміщень 2. Санітарно-побутові приміщення 3. Приміщення охорони здоров'я 4. Приміщення громадського харчування 5. Адміністративні приміщення
2.	Розрахунок кількості комп'ютеризованих робочих місць, оснащених відеодисплейними терміналами. 1. Вимоги до робочого місця 2. Нормативні документи з охорони праці користувачів ЕОМ 3. Фактори впливу на функціональний стан користувачів комп'ютерів 4. Іонізація повітря 5. Правила техніки безпеки під час роботи за комп'ютером 6. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях
3.	Розрахунок природного освітлення. 1. Основні теоретичні відомості 2. Методи розрахунку природного освітлення
4.	Евакуація людей із приміщень і будівель. 1. Щільність людського потоку в загальному проході. 2. Відповідність значення максимально допустимої відстані найвіддаленішого робочого місця до евакуаційного виходу встановленим нормам. 3. Мінімальну ширину евакуаційного виходу. 4. Розрахунковий час евакуації людей із приміщення.

Завдання для самостійної роботи студента

№ з/п	Назва теми	Вид роботи
1	Тема 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці	Опрацювання літературних джерел, робота над конспектом лекцій. Опрацювання методичних матеріалів за темою 1.
2	Тема 2. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі	Опрацювання літературних джерел, робота над конспектом лекцій. Опрацювання методичних матеріалів за темою 2.
3	Тема 3. Система управління охороною праці в організації	Опрацювання літературних джерел, робота над конспектом лекцій. Опрацювання методичних матеріалів до практичної роботи № 1 та написання звітів. Опрацювання методичних матеріалів за темою 3.
4	Тема 4. Травматизм та професійні захворювання в	Опрацювання літературних джерел, робота над конспектом лекцій.

	галузі. Розслідування нещасних випадків.	Опрацювання методичних матеріалів за темою 4.
5	Тема 5. Виробнича санітарія та техніка безпеки в галузі професійної діяльності	Опрацювання літературних джерел, робота над конспектом лекцій. Опрацювання методичних матеріалів за темою 5. Опрацювання методичних матеріалів до практичних робіт № 2-3 та написання звітів.
6	Тема 6. Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях	Опрацювання літературних джерел, робота над конспектом лекцій. Опрацювання методичних матеріалів за темою 6.
7	Тема 7. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах	Опрацювання літературних джерел, робота над конспектом лекцій. Опрацювання методичних матеріалів до практичної роботи № 4 та написання звітів. Опрацювання методичних матеріалів за темою 7.
8	Тема 8. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці	Опрацювання літературних джерел, робота над конспектом лекцій. Опрацювання методичних матеріалів за темою 8.
9	Тема 9. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві	Опрацювання літературних джерел, робота над конспектом лекцій. Опрацювання методичних матеріалів за темою 9.

Контроль виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання проводиться в рамках модульного контролю.

Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

Методи навчання

Дисципліною передбачене проведення лекцій, практичних та лабораторних занять. Самостійна робота, пов'язана з опрацюванням матеріалів лекцій та літературних джерел за відповідною тематикою лабораторних та практичних робіт, супроводжується формуванням напрацювань для проведення розрахунків та підготовки звітів з практичних та лабораторних робіт.

Для досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів у дисципліні «Основи охорони праці» можуть використовуватись:

методи навчання:

лекції: пояснювально-ілюстративний метод, презентації;

робота з книгою: з навчально-методичною, науковою та нормативною літературою;

практичні заняття: репродуктивний метод, дослідницький метод;

самостійна робота: підготовка презентацій, рефератів, а також формуванням напрацювань для виконання і захисту лабораторних робіт.

Система контролю та оцінювання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи контролю навчальних досягнень студентів

Опитування

Експрес опитування

Фронтальне опитування

Тестування
Письмові роботи
Захист практичних робіт
Форма підсумкового контролю є екзамен.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Охорона праці в установах освіти» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь, навичок тощо.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічним працівником на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів.

Методи поточного контролю

Усне опитування – бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідальна форма – бесіда. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі, можуть застосовуватися дидактичні картки, ігри, технічні засоби.

Тест (тест досягнень, тематичне тестування) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами. Перевага тестів у їх об'єктивності, тобто незалежності перевірки та оцінки знань від викладача.

Письмові роботи – забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння матеріалу. У письмовій роботі студенту необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування практичних ситуацій.

Модуль-контроль: перевірка знань, шляхом написання контрольної роботи, що включає ряд теоретичних питань, тестових та творчих завдань з обсягу викладеного на лекціях та опрацьованого на семінарських заняттях матеріалу та засвоєного студентами у звітний модульний період.

Критерії оцінювання результатів поточного та підсумкового контролю

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)						К-ть балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
20	5	5	20	5	5		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

T1 – практичні роботи

T2 – індивідуальні завдання

T3 – контрольна робота

T4 – практичні роботи

T5 – розв'язування задач

T6 – підсумкова контрольна робота

(тести)

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Охорона праці в установах освіти»

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

1. Модульний контрольний захід (20 балів);
2. Поточний контроль оцінювання роботи студентів на практичних заняттях та виконання завдань для самостійного опрацювання студентами (20 балів);
3. Поточний контроль оцінювання роботи студентів на практичних заняттях (20 балів);
4. Відповідь на екзамені (40 балів).

5. Виконання індивідуальних завдань або участь у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання.

Модульний контроль (письмова робота)

Максимальна кількість балів за всі контрольні запитання дорівнює 10 балів

Критерії оцінювання запитань в білеті:

Правильна повна відповідь – 10-8 балів;

Відповідь з допущеними невеликими помилками – 7-5 бали;

Відповідь з допущеною суттєвою помилкою – 4-2 бали;

Неправильна відповідь – 0 балів.

Практичні заняття

Максимальна кількість балів за модуль не більше 20 балів (включно з контрольними, виконанням домашніх завдань тощо).

Критерії оцінювання домашніх контрольних робіт:

Правильний розв'язок – 20-16 балів;

Розв'язок з допущеними невеликими помилками – 14-10 балів;

Розв'язок з допущеною суттєвою помилкою – 8-4 бали;

Неправильна розв'язок – 0 балів.

Підсумкова контрольна робота (тести) – 5 балів.

Критерії оцінювання результатів екзаменаційного завдання з навчальної дисципліни «Охорона праці в установах освіти»

Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних запитань та однієї практичної задачі (40 балів). Оцінка студента складається з балів, що він отримує за:

Два теоретичних питання по 10 балів;

Правильна повна відповідь – 10-8 балів;

Відповідь з допущеними невеликими помилками – 7-5 балів;

Відповідь з допущеною суттєвою помилкою – 4-2 бали;

Неправильна відповідь – 0 балів.

Розв'язування задачі складає 20 балів:

Правильний розв'язок – 20-16 балів;

Розв'язок з допущеними невеликими помилками – 14-10 балів;

Розв'язок з допущеною суттєвою помилкою – 8-4 бали;

Неправильна розв'язок – 0 балів.

Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

«Охорона праці в установах освіти»

1. Назвіть основні міжнародні документи у сфері охорони праці.
2. Охарактеризуйте зміст стандартів SA 8000 і ISO 26000 щодо соціальної відповідальності.
3. Проаналізуйте роль МОП, МАГАТЕ та ВООЗ у сфері охорони праці.
4. Які основні законодавчі акти регламентують охорону праці в Україні?
5. Проаналізуйте основні положення Закону України «Про охорону праці».
6. Дайте характеристику нормативно-правовим актам, що регулюють охорону праці.
7. Яке значення має Кодекс законів про працю у сфері охорони праці?
8. Проаналізуйте основні положення Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційний захист».
9. Які вимоги висуває Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення»?
10. Охарактеризуйте роль і функції системи управління охороною праці в організації.
11. Поясніть суть стандартів ILO-OSH 2001 та OHSAS 18001:2007.
12. Розкрийте поняття політики в галузі охорони праці.

13. Проаналізуйте етапи розробки системи управління охороною праці (СУОП).
14. Визначте методи виявлення та оцінки виробничих ризиків.
15. Які процедури передбачені для розслідування нещасних випадків на виробництві?
16. Проаналізуйте механізм обліку професійних захворювань.
17. Визначте, які фактори сприяють виникненню професійних ризиків.
18. Охарактеризуйте основні вимоги до виробничого обладнання та технологічних процесів у галузі.
19. Які показники визначають шкідливість і небезпечність умов праці?
20. Проаналізуйте порядок проходження медичних оглядів працівниками.
21. Визначте вимоги до електробезпеки під час експлуатації ЕОМ.
22. Проаналізуйте вимоги до систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря.
23. Як забезпечується нормалізація мікроклімату в робочих приміщеннях?
24. Охарактеризуйте особливості важкості й напруженості праці в умовах галузі.
25. Проаналізуйте допустимі рівні шкідливих речовин у повітрі робочої зони.
26. Назвіть вимоги до виробничих та допоміжних приміщень.
27. Які методи використовуються для профілактики травматизму на робочому місці?
28. Поясніть правила безпеки при роботі з електроустановками.
29. Охарактеризуйте вплив вібрацій, шуму, мікроклімату на здоров'я працівника.
30. Які заходи спрямовані на попередження емоційної та інтелектуальної напруженості?
31. Які сучасні проблеми охорони праці розглядаються у наукових дослідженнях?
32. Проаналізуйте основні положення Національної стратегії з охорони праці.
33. Визначте категорії приміщень за вибухопожежною небезпекою.
34. Назвіть основні причини виникнення пожеж в електрообладнанні.
35. Які правила утримання евакуаційних шляхів і виходів?
36. Проаналізуйте типи первинних засобів гасіння пожеж.
37. Як здійснюється експертиза проектної документації на пожежну безпеку?
38. Визначте засоби забезпечення безпечної евакуації персоналу.
39. Охарактеризуйте органи державного нагляду за охороною праці.
40. Які повноваження має громадський контроль у сфері охорони праці?
41. Назвіть основні суб'єкти та об'єкти соціального страхування.
42. Поясніть сутність страхового випадку у виробничому середовищі.
43. Які функції виконує Фонд соціального страхування від нещасних випадків?
44. Охарактеризуйте роль страхових експертів з охорони праці.
45. Проаналізуйте джерела фінансування страхових виплат і профілактичних заходів.
46. Визначте права та обов'язки роботодавця як страхувальника.
47. Поясніть обов'язки застрахованої особи згідно чинного законодавства.

48. Проаналізуйте комплекс заходів з організації безпечного освітнього середовища.
49. Які особливості охорони праці у навчальних закладах в умовах воєнного стану?
50. Сформулюйте етапи проведення інструктажів з охорони праці для педагогічних працівників.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Базова (основна)

1. Охорона праці в галузі: навч. посіб. / Дерев'янчук О.В., Дерев'янчук Я.В., Кравченко Г.О., Мотрич А.В. Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 264 с.
2. Охорона праці в галузі: метод. вказівки до практ. занять / Дерев'янчук О. В., Кравченко Г. О., Мотрич А.В. Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 16 с.
3. Охорона праці в галузі: метод. вказівки до самост. занять / Дерев'янчук О. В., Кравченко Г. О., Мотрич А.В. Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 20 с.
4. Охорона праці в галузі: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти. Миколаїв: МНАУ, 2023. 586 с.
5. Охорона праці в галузі : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: Кравченко Л. В., Сусло Л. В. - Умань: Візаві, 2020. - 188 с.

Допоміжна

1. ДБН В.2.5-28-2006 «Природне і штучне освітлення».
2. ДСанПіН 3.3.6.096-2002 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів
3. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
4. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.

5. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації
6. НПАОП 0.00-1.28-10 Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65
7. НПАОП 0.00-2.23-04 «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат». Постанова Кабінету Міністрів України від 27 червня 2003 р. № 994.
8. НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
9. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі. Наказ МОЗ України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.1994 р. № 263/121.
10. ДСТУ 2293-99 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».
11. Гігієнічні нормативи ГН 3.3.5-8-6.6.1-2002 «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2001 № 528.
12. Міждержавний стандарт ГОСТ 12.0.230-2007 ССБТ. Системи управління охороною праці. Загальні вимоги.
13. ДБН 2.09.04-87 Адміністративні та побутові будівлі.
14. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджені Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.
15. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджені Головою Держгірпромнагляду 7.02.2008 р.
16. Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2001 р. № 559.
17. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».
18. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».
19. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Social Accountability International.
20. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.
21. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.
22. Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001.
23. Ткачук К. Н., Халімовський М. О., Зацарний В. В. та ін. Основи охорони праці: Підручник. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К.: Основа, 2006. – 444 с.

24. Протоєрейський О. С, Запорожець О. І. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.
25. Основи охорони праці: Підручник / За ред. проф. В.В.Березуцького – Х.: Факт, 2005. – 480 с.
26. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
27. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник з тестовим комплексом на CD/ за ред. К.Н. Ткачука. – К.: Знання, 2010. – 167 с. + компакт-диск.
28. Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
29. Желібо Є. П., Баранова Н. І., Коваленко В.В. Охорона праці в органах державної податкової служби. Навч. посібник для ВНЗ. Ірпінь. - 2002.
30. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І. П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
31. Охорона праці в будівництві: Навч. посіб. посібник / за редакцією Коржика Б.М. і Іванова В.М. – Харків: Форт, 2010. – 388 с.
32. Березюк О. В., Лемешев М. С. Охорона праці в галузі радіотехніки: Навч. посіб. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 159 с.
33. Ярошевська В.М., Чабан В.Й. Охорона праці в будівельній галузі: Навч. посіб. – Рівне: НУВГП, 2005. – 313с.
34. Батлук В. А. Охорона праці в галузі телекомунікацій: Навч. посіб. – Львів: Афіша, 2003. – 320 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України.
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

4. Закон України «Про пожежну безпеку».
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
9. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 р. № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
11. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 08.06.2004 р. № 151.
12. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
13. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
14. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
15. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
16. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
17. НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій. Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.
18. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
19. НПАОП 0.00-6.13-05 «Порядок організації державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду в системі Держнаглядохоронпраці України». Наказ Держнаглядохоронпраці від 30.03.2004 р. № 92.
20. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.
21. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008 р.

Політика академічної доброчесності

Впродовж семестру для перевірки знань студентів та контролю за самостійною роботою застосовують письмові роботи та тестовий контроль. При виконанні різних форм робіт студенти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyyla-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>

Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>

та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>